

Aleksejam Apīnim — 90

**Grāmata un sabiedrība
Latvijā līdz 1945. gadam**

Starptautiska zinātniska konference
„Grāmata un sabiedrība Latvijā līdz 1945. gadam”

TĒZES

Latvijas Nacionālā bibliotēka
2016. gada 24. – 25. novembris

12 Laura Kreigere-Liepiņa (Rīga)

Cilvēki monstri un zīmes Rīgas humānista Daniela Hermaņa (1543–1601) poēmā „De monstroso partu” („Par monstra dzimšanu”)

Lidija Leikuma (Rīga)

Vēlreiz par „strupay un skaydri” sarakstīto J. Akeleviča bišu audzēšanas grāmatu (1832)

Iveta Leitāne (Bonna, Rīga)

Ebreju grāmata Latvijā līdz 1869. gadam

13 Andris Levāns (Rīga)

Pasaule lappusēs. Martina no Tropavas hronikas Rīgas rokraksts un lasīšanas pieredze 15. gadsimta nogalē

Lilija Limane (Rīga)

Alekseja Apīņa zinātniskās pētniecības virzieni un metodes

14 Ilga Mantiniece (Rīga)

Privātpersonu un institūciju vēsturiskie grāmatu krājumi Latvijas Universitātes Bibliotēkā

Aile Meldre (Aile Möldre) (Tallina)

Grāmatu izdošanas kaislība: grāmatizdevēji Igaunijā no 1918. gada līdz 1940. gadam

Sandra Okuņeva (Liepāja)

Bērns Ernesta Dinsberga dzejas grāmatā „Puķu pušķis” (1873)

15 Beata Paškevica (Rīga)

Cēsu prāvesta Heinriha Baumaņa atstātais hernhūtiskais mantojums Latvijas kultūrvēsturē

Juris Prikulis (Rīga)

J. A. Maskova grāmatas par brīvo latviešu tiesībām 18. gadsimtā kontekstuālie pētniecības aspekti

16 Tālis Pumpuriņš (Cēsis)

Ievērojams grafisko portretu kolekcionārs Aleksandrs Hasings: ieskats dzimtas vēsturē Cēsīs un Pēterburgā

Tiu Reimo (Tiiu Reimo) (Tallina)

Retrospektīvā nacionālā svešvalodu grāmatu bibliogrāfija līdz 1830. gadam Igaunijā kā ceļojošās „Res Publica Literatorum” mantojums

17 Anna Strode (Rīga)

Tipogrāfs Gerhards Šrēders un latīņu okazonālā dzeja

Astra Šmite (Rīga)

Par Olgas Resnevas Sinjorelli saraksti ar Raini un Aspaziju

Ilga Šuplinska (Rēzekne)

Latgales Kultūras centra izdevniecības sarakste 20. gs. 90. gados

18 Aija Taimiņa (Rīga)

Par 1612. gada Rīgas panorāmu un tās „iedzīvotājiem”: tēlu un ideju pārnese

Kšištofs Tolkačevskis (Kšištof Tolkačevski) (Viļņa)

Lasot kapakmeņu uzrakstus 19. gadsimtā: teorētiska pieeja

19 Andrejs Veisbergs (Rīga)

Tulkotās literatūras grāmatas 1918–1944 (avotvalodas, kvalitāte, apjomi un tendences)

Kristīne Zaļuma (Rīga)

Vidzemes muižu bibliotēku vēsturiskie portreti (18. gs. – 20. gs. sākums)

20 Viesturs Zanders (Rīga)

Latvijas Republikas (1918–1940) grāmatniecības izpētes bāze Latvijas Nacionālajā arhīvā

Indulis Zvirgzdiņš (Madona)

Autors cietumā, grāmata aizliegta: Jānis Kroders „Kā savilkās mākoņi pār Baltijas ciemiem”

Anna Strode (Rīga)

Tipogrāfs Gerhards Šrēders un latīņu okazionālā dzeja

1623. gadā, kad Gerhards Šrēders ieradās Rīgā, lai iegūtu tiesības dibināt vēl vienu tipogrāfiju, Rīgas rāte viņa ieceri noraidīja. Divus gadus vēlāk, pēc N. Mollīna nāves, Šrēders iesniedza rātei atkārtotu lūgumu un ieguva tiesības kļūt par nākamo grāmatiespiedēju Rīgā ar nosacījumu, ka apņems Mollīna atraitni par sievu.

Vēl Mollīna laikā Šrēders ievēroja nepilnības pirmās Rīgas tipogrāfijas darbībā un meklēja risinājumus tās uzlabošanai. Vācijā Šrēders nopirka jaunus burtstabiņus un kokgriezuma dēlīšus, ko prasmīgi lietoja iespieddarbu māksliniecisajā noformējumā.

Sadarbībā ar Rīgas Akadēmisko ģimnāziju viņš izdeva mācību līdzekļus, profesoru rakstus un audzēkņu zinātnisko pētījumu tekstus. Baznīcas interesēs iespieda dziesmu grāmatas, katehismus un sprediķus. Savukārt pilsētas administrācijas pasūtījumi bija liels daudzums veidlapu un formulāru, kā arī svinību sacerējumu. Ievērojams iespieddarbu apjoms bija 17. gadsimtā viscaur Eiropā izplatītā latīņu okazionālā dzeja – arī Rīgas Akadēmiskajā ģimnāzijā studējošiem audzēkņiem veltītā dzeja, dzeja kāzām un piemiņas dzeja.